

บทที่ 2

ความสนใจการอ่านของวัยรุ่น

เค้าโครงเรื่อง

1. พัฒนาการความสนใจการอ่านของวัยรุ่น
2. การอ่านและรสนิยมการอ่านของวัยรุ่น
3. วัยรุ่นสนใจอ่านอะไร
4. ความสนใจในการอ่านเรื่องที่อิงเรื่องทางเพศ

สาระสำคัญ

1. วัยรุ่นแต่ละระยะของวัยมีการพัฒนาการความสนใจการอ่านต่างกัน ขึ้นอยู่กับพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา วัยรุ่นที่ได้รับการปลูกฝังอุปนิสัยรักการอ่านจะมีโอกาสและสมรรถภาพในการอ่านหนังสือได้มากกว่าและดีกว่า วัยรุ่นที่ขาดการส่งเสริมการอ่าน องค์ประกอบสำคัญที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาความสนใจการอ่านของวัยรุ่น ได้แก่ เพศ อายุ สติปัญญา สภาพแวดล้อม และความเหมาะสมของหนังสือ ตลอดจนความต้องการและความสนใจตามธรรมชาติของวัยรุ่น

2. วัยรุ่นแต่ละระยะมีจุดมุ่งหมายในการอ่านหนังสือต่างกัน เมื่อวัยรุ่นเจริญวัยขึ้นรสนิยมการอ่านเปลี่ยนแปลงไปด้วยตามพัฒนาการทางด้านต่าง ๆ ได้แก่ ร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา รวมทั้งความรู้พื้นฐานทางด้านภาษาและประสบการณ์การอ่านหนังสือในวัยเด็ก

3. วัยรุ่นสนใจอ่านหนังสือ หนังสือพิมพ์ และนิตยสารทุกประเภทที่เสนอเนื้อเรื่องสนองต่อความสนใจ และความใคร่รู้ของวัยรุ่น วัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงต่างมีความสนใจในการอ่านหนังสือ มีทั้งประเภทที่เหมือนกันและต่างกัน

4. หนังสือเรื่องที่อิงเรื่องทางเพศ เป็นหนังสือที่วัยรุ่นสนใจอ่านมากที่สุดประเภทหนึ่ง การพิจารณาว่าหนังสือประเภทนี้มีคุณค่าควรแก่การอ่านของวัยรุ่นหรือไม่ ให้พิจารณาจากเนื้อเรื่อง แนวการเขียน จุดมุ่งหมายและทัศนคติของผู้เขียน และคติธรรมจากเนื้อเรื่อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. ระบุองค์ประกอบที่มีผลต่อพัฒนาการความสนใจการอ่านของวัยรุ่นได้
2. บอกรสนิยมการอ่านและประเภทของหนังสือที่วัยรุ่นแต่ละประเภทสนใจอ่านได้
3. สามารถบอกได้ว่าวัยรุ่นปัจจุบันสนใจอ่านอะไร
4. บอกประเภทและลักษณะของหนังสือพิมพ์ นิตยสาร และหนังสือปกอ่อนที่วัยรุ่นทั่วไปนิยมอ่านได้
5. บอกเหตุผลที่วัยรุ่นทั่วไปสนใจอ่านหนังสือเรื่องเกี่ยวกับเพศได้

วัยรุ่นเป็นวัยที่มีการพัฒนาการเจริญเติบโตทางร่างกายและจิตใจอย่างมาก มีการเปลี่ยนแปลงทางอารมณ์ สังคมและสติปัญญา มีความรู้สึกตื่นตัว อยากรู้อยากเห็นในสิ่งต่างๆ มากขึ้น ซึ่งโดยปกติธรรมชาติแล้วมนุษย์ทุกคนย่อมมีความอยากรู้อยากเห็นต่อสภาพแวดล้อม และสภาพการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ของเราเอง วัยรุ่นมีความอยากรู้อยากเห็นและสนใจในสิ่งต่างๆ เช่น การเล่นเกม การอ่านหนังสือ การเล่นหรือฟังดนตรี เป็นต้น นักวิชาการหลายท่าน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวงการแพทย์ ให้ความเห็นว่า หนังสือมีส่วนช่วยระบายนอารมณ์ เพราะผู้อ่าน มักจะมีอารมณ์ร่วมไปกับข้อเขียนนั้น ช่วยส่งเสริมให้วัยรุ่นมีสุขภาพจิตที่ดี มีค่านิยมที่ดี รู้คุณค่าของชีวิต มีเป้าหมายชีวิตในทางที่เสริมสร้างคุณประโยชน์ต่อตนเอง สังคม รู้จักการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ และช่วยพัฒนาให้วัยรุ่นมีความเจริญทุกๆ ด้าน ทั้งทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ช่วยเพิ่มพูนความรู้ ความคิด และวิจรรณญาณให้แก่วัยรุ่น บรรณารักษ์ ให้ความเห็นว่าหนังสือเป็นกุญแจนำวัยรุ่นไปสู่โลกกว้าง ช่วยสนองความต้องการธรรมชาติและเสริมสร้างพัฒนาการด้านต่างๆ

1. พัฒนาการความสนใจการอ่านของวัยรุ่น

โดยทั่วไป วัยรุ่นในสังคมมีหลายกลุ่มซึ่งมีความแตกต่างกันในด้านการพัฒนาทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา วัยรุ่นต้องการการมีบทบาทต่อสังคม ต้องการอิสรภาพ เป็นตัวของตัวเอง ต้องการการยอมรับในความสามารถ การยกย่องชมเชย ความสนใจ ความเข้าใจ ความสนับสุนนและคำแนะนำที่ถูกต้องจากผู้ใหญ่ ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาการในแต่ละด้านเป็นไปได้อย่างเหมาะสม นักอ่านทั่วไปยอมรับว่าหนังสือสามารถเป็นเพื่อนที่ดีต่อวัยรุ่นได้ ถ้าหนังสือมีเนื้อเรื่องแสดงความรู้สึกนึกคิด มีความเข้าใจต่อพฤติกรรมวัยรุ่น จะช่วยให้วัยรุ่นได้เริ่มรู้จักเข้าใจตัวเองและรู้จักผู้อื่นได้ดีขึ้น

การพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญาของวัยรุ่น ตลอดจนสิ่งที่วัยรุ่นได้รับทั้งในทางสังคมและวัฒนธรรม มีผลต่อพัฒนาการความสนใจและความสามารถในการอ่านของวัยรุ่น การเสริมสร้างให้วัยรุ่นมีทัศนคติที่ดีต่อสังคมและวัฒนธรรมของตน รวมทั้งการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาอุปนิสัยรักการอ่าน Hoggart ได้กล่าวใน *Uses of Literacy* ว่าสิ่งที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาอุปนิสัยการอ่านแก่วัยรุ่น ได้แก่ ภาวะทางเศรษฐกิจ ทางสังคม วัฒนธรรม อารมณ์ ความเชื่อต่างๆ งานอดิเรก ชีวิตในครอบครัว ที่อยู่อาศัย การศึกษา ความสามารถในการทางภาษาและสติปัญญา ปัจจุบันนี้จะพบว่าวัสดุสื่อสารนิเทศ ได้แก่ หนังสือ นิตยสาร หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ โทรทัศน์ วิทยุทัศน์ มีผลในด้านการส่งเสริมการอ่านเป็นอย่างมาก

การสร้างอุปนิสัยการอ่านให้เกิดแก่วัยรุ่นนั้น เป็นผลสืบเนื่องจากการรักการอ่านเมื่อครั้งยังเป็นเด็ก ซึ่งพ่อแม่มีส่วนช่วยในการสร้างบรรยากาศการอ่านภายในบ้าน กล่าวคือ

1. การเห็นการอ่านของพ่อแม่

อุปนิสัยส่วนหนึ่งของวัยรุ่นได้มาจากการกระทำของพ่อแม่ ถ้าพ่อแม่ไม่ชอบอ่านหนังสือ ลูกมักจะไม่สนใจต่อการอ่านด้วย ในทางตรงข้าม ถ้าพ่อแม่ชอบอ่านหนังสือ อ่านเป็นประจำสม่ำเสมอ ลูกจะเกิดความรู้สึกว่าการอ่านเป็นส่วนสำคัญยิ่งสำหรับผู้ใหญ่

2. การได้ฟังการสนทนาเกี่ยวกับหนังสือ

นอกจากการอ่านเป็นเรื่องส่วนบุคคลแล้ว ยังเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับสังคมโดยส่วนรวมด้วย ผู้ที่ชอบอ่านหนังสือมักจะฟังพอใจที่ได้สนทนากับผู้อื่นที่ชอบอ่านหนังสือในแนวเดียวกับตน มีการถกปัญหา แสดงความคิดเห็นส่วนตัว หรือแสดงความรู้สึกร่วมเกี่ยวกับหนังสือนั้นๆ

3. ความพร้อมของหนังสือ วารสาร นิตยสาร

พ่อแม่ ผู้ปกครอง และผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรจัดหาหนังสือที่สนองต่อความสนใจและความต้องการของวัยรุ่น เช่น ยืมจากห้องสมุด หรือจัดซื้อจัดหา ถ้าเด็กได้อยู่ท่ามกลางหนังสือ วารสาร และนิตยสารแล้ว เด็กย่อมมีอุปนิสัยรักการอ่านเกิดขึ้น

4. ไม่ควรมีการบังคับการอ่าน

โดยทั่วไปวัยรุ่นไม่ชอบให้ผู้ใหญ่บังคับ หากมีการบังคับก็มักจะมีการคัดค้านหรือปฏิเสธทันที อุปนิสัยและทัศนคติที่ดีต่อการอ่านของวัยรุ่นควรได้รับการส่งเสริม กระตุ้น หรือชักจูงใจให้มีความกระตือรือร้นในการอ่าน

หนังสือมีส่วนช่วยในการพัฒนาทัศนคติต่อการอ่านของวัยรุ่น ช่วยให้วัยรุ่นเข้าใจในความต้องการของตน ให้คำตอบแก่ตัวเองได้ว่าเขาคือใคร หนังสือบางประเภทอาจช่วยวัยรุ่นให้เข้าใจกับความเกี่ยวข้องกับผู้ใหญ่ เช่น บุคคลอื่นประสบความสำเร็จในชีวิต มีฐานะดีสามารถเลี้ยงชีพด้วยตัวเองได้อย่างไร หรือให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่ชวนสงสัย

George Novell ได้กล่าวถึงองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการอ่านของวัยรุ่นใน **The Reading Interests of Young Adult** มีดังนี้

1. เพศ

วัยรุ่นระยะต้นและระยะกลางมีความสนใจในการอ่านหนังสือต่างกัน เด็กผู้หญิงชอบหนังสือที่เกี่ยวกับเรื่องรักๆ ใคร่ๆ รักสะเทือนอารมณ์ เรื่องเกี่ยวกับความงาม ส่วนเด็กผู้ชายชอบอ่านเรื่องที่ตัวละครมีบุคลิกแสดงความเป็นชายมากกว่าการมีบุคลิกคล้ายผู้หญิง เรื่องเกี่ยวกับการผจญภัยและเรื่องทางวิทยาศาสตร์ วัยรุ่นตอนปลายทั้งสองเพศมีความสนใจที่ไม่ต่างกันนัก

2. อายุ

ความสนใจในการอ่านเปลี่ยนแปลงตามวัยของความเจริญเติบโต อายุทำให้ความสนใจของวัยรุ่นเพศเดียวกันแตกต่างกัน การเปลี่ยนแปลงนี้มีลักษณะค่อยเป็นค่อยไปมากกว่าการเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันทันที หนังสือที่เป็นที่ชื่นชอบและเหมาะสมสำหรับวัยรุ่นในช่วงระยะวัยหนึ่งอาจจะไม่เป็นที่ชื่นชอบของวัยรุ่นที่มีอายุมากกว่าก็ได้ ดังนั้น หนังสือแต่ละเล่มไม้อาจจะระบุได้แน่นอนว่าเหมาะสมสำหรับวัยรุ่นวัยนั้นๆ อย่างแน่นอน

3. สติปัญญา

วัยรุ่นที่มีสติปัญญาดี มีความเฉลียวฉลาด จะมีความสามารถในการอ่านสูง มีความคิดรวบยอดในการอ่านและสนใจอ่านหนังสือเกินวัยของตัวเอง หรือชอบอ่านหนังสือของผู้ใหญ่ สติปัญญาทำให้การอ่านของวัยรุ่นมีความแตกต่างกัน

4. สภาพแวดล้อม

พ่อแม่ ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง ครู อาจารย์ บรรณารักษ์ และเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่น มีอิทธิพลต่อความสนใจในการอ่านของวัยรุ่น ในด้านการช่วยแนะนำการอ่าน กระตุ้นด้วยวิธีต่างๆ เพื่อให้เกิดความสนใจในการอ่าน วัยรุ่นที่อยู่ในกลุ่มบุคคลที่ชอบอ่านหนังสือและมีหนังสือให้อ่านมาก หรืออยู่ในสิ่งแวดล้อมหรือครอบครัวที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี สามารถซื้อหนังสืออ่านได้ตามความสนใจ และมีโอกาสในการอ่านได้อย่างมีประสิทธิภาพดีกว่าผู้ที่อยู่ในฐานะด้อยกว่า

5. ความเหมาะสมของหนังสือ

แม้ว่าวัยรุ่นจะมีความสนใจชอบอ่านหนังสือ มีสติปัญญาดี แต่ถ้าขาดหนังสือที่เหมาะสมสำหรับวัยรุ่นแล้ว จะทำให้การอ่านไม่เกิดสมรรถภาพได้ โดยทั่วไป วัยรุ่นชอบอ่านหนังสือที่รูปเล่มไม่หนาและใหญ่เกินไป มักนิยมหนังสือปกอ่อนมากกว่าหนังสือปกแข็ง

นอกจากองค์ประกอบข้างต้นยังมีเหตุผลต่อไปนี้มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการอ่านของวัยรุ่น

1. วัยรุ่นแต่ละคนมีความต้องการและความสนใจในการอ่านต่างกัน
2. การอ่านหนังสือของวัยรุ่นพัฒนาที่ละเล็กละน้อยพร้อมๆ กับการเจริญวัยจากวัยเด็ก และมีส่วนสัมพันธ์กับจิตวิทยาและปัญหาของวัยรุ่น
3. การส่งเสริมให้วัยรุ่นมีความกระตือรือร้นในการอ่านหนังสือ สามารถกระตุ้นและชักจูงใจให้วัยรุ่นเกิดความรักการอ่านได้ด้วย ให้คำแนะนำและช่วยเหลือมิใช่โดยการบังคับ
4. ความเพลิดเพลินและความบันเทิงจากการอ่านหนังสือ เป็นการส่งเสริมการสร้างอุปนิสัยให้วัยรุ่นรักการอ่านหนังสือต่อไป แม้จะเข้าสู่ผู้ใหญ่แล้ว
5. การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ด้วยการอ่านหนังสือ เป็นการช่วยยกระดับความรู้ ความคิด และจิตใจของวัยรุ่นให้สูงขึ้น

วัยรุ่นทุกคนไม่ได้เป็นนักอ่านทั้งหมดบางคนได้อ่านหนังสือมากบางคนได้อ่านหนังสือน้อยขึ้นอยู่กับโอกาส ความสนใจในการอ่าน และการส่งเสริมการอ่านที่แต่ละคนได้รับ วัยรุ่นบางคนเห็นว่าการอ่านเป็นเรื่องที่ต้องใช้ความพยายามมาก เมื่อเปรียบเทียบกับการฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ หรือภาพยนตร์ ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันว่าโทรทัศน์และภาพยนตร์มีอิทธิพลต่อความสนใจในการอ่านหนังสือของวัยรุ่นมากขึ้น การได้รับความรู้ ความบันเทิง กระตุ้นให้มีการศึกษาหาความรู้ และเรื่องราวเพิ่มเติมจากหนังสือ

Hanna และ *McAllister* ได้กล่าวถึงความสนใจในการอ่านหนังสือของวัยรุ่นเกี่ยวข้องกับความต้องการตามธรรมชาติของวัยรุ่น ซึ่งเป็นความต้องการตามธรรมชาติของมนุษย์ คือ

1. ต้องการความมั่นใจว่าตนมีสภาพทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคมที่เป็นปกติเหมือนกับคนทั่วไป
2. ต้องการความมีอิสระและโอกาสที่จะพัฒนาอารมณ์ของตน
3. ต้องการความเข้าใจและความช่วยเหลือจากผู้ใหญ่ในการแก้ปัญหาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ในครอบครัว
4. ต้องการความช่วยเหลือและคำแนะนำจากผู้ใหญ่ในเรื่องเกี่ยวกับการหาเลี้ยงชีพ การตั้งหลักฐาน การเตรียมตัวมีครอบครัวและชีวิตคู่แบบคู่ครอง
5. ต้องการความสัมพันธ์อันน่าพึงพอใจจากเพื่อนวัยเดียวกันทั้งสองเพศ
6. ต้องการที่จะเข้าใจและเรียนรู้ธรรมชาติ
7. ต้องการความชำนาญและความสำเร็จในการทำงานที่ตนสนใจและจากประสบการณ์ที่ได้รับ
8. ต้องการความช่วยเหลือในการปรับตัวให้เข้ากับสังคมและมีความรับผิดชอบต่อสังคมตามสมควรแก่ฐานะ รวมทั้งการยอมรับในความสามารถของตนจากสังคมด้วย

9. ต้องการความช่วยเหลือในการแสวงหาปรัชญาชีวิตที่แน่นอน
10. ต้องการความช่วยเหลือในการพัฒนาความซาบซึ้งในคุณค่าของศิลปะ
11. ต้องการโอกาสเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจและสันตนาการ

วัยรุ่นแต่ละระยะของวัยมีความสนใจในการอ่านสัมพันธ์กับการพัฒนาการทางร่างกายจิตใจ อารมณ์และสังคมของแต่ละคน ตลอดจนความต้องการตามธรรมชาติของวัยรุ่นตามลำดับอายุ ดังต่อไปนี้

1. วัยเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น

อายุ 11 ปี

เด็กชาย : ชอบเรื่องผจญภัย เรื่องลึกลับ ชอบการค้นคว้าและประดิษฐ์สิ่งใหม่ เรื่องเกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก เช่น รถยนต์เล็ก เครื่องบิน เครื่องร่อน ฯลฯ

เด็กหญิง : ชอบเรื่องชีวิตในครอบครัว เรื่องเกี่ยวกับธรรมชาติ สัตว์เลี้ยง เรื่องเกี่ยวกับความรัก ความเมตตา และความอ่อนโยน บางคนอาจชอบเรื่องผจญภัย หรือเรื่องลึกลับ เหมือนเด็กชาย

อายุ 12 ปี

เด็กชาย : ยังคงชอบเรื่องผจญภัย ลึกลับ กีฬา ประวัติศาสตร์ ชิวประวัติ หรือหนังสืออื่นๆ ที่จับลงด้วยปริศนาให้คิดและเรื่องเกี่ยวกับเด็กวัยเดียวกับตน

เด็กหญิง : ยังคงชอบเรื่องเกี่ยวกับชีวิตในบ้าน ในโรงเรียน เรื่องผจญภัย และชอบเรื่องรักๆ ใคร่ๆ มากขึ้น เริ่มสนใจเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ

อายุ 13 ปี

เด็กชาย : ชอบอ่านเรื่องลึกลับซับซ้อน เรื่องเกี่ยวกับงานอดิเรก เรื่องสารคดี กีฬา และยังคงชอบเรื่องเกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก ประดิษฐ์กรรมทางวิทยาศาสตร์ เครื่องบิน เรือรบ, บางคนเริ่มสนใจการอ่านหนังสือประเภทกลอน บทละคร

เด็กหญิง : เริ่มอ่านนวนิยายสำหรับผู้ใหญ่ หนังสือเกี่ยวกับบทละคร กลอน เรียงความ เรื่องเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง การประดิษฐ์ของเล่น ของใช้เล็กๆ น้อยๆ

2. วัยรุ่นระยะแรก

อายุ 14 ปี

ในระยะนี้ ความสนใจการอ่านเริ่มสนใจเรื่องแนวใดแนวหนึ่งโดยเฉพาะเริ่มสนใจอ่านนิตยสารมากขึ้น ดังนั้น การอ่านหนังสืออาจลดน้อยลง เป็นวัยที่ควรเริ่มได้รับการแนะนำ

การอ่าน เพราะวัยรุ่นระยะนี้เริ่มวางรูปแบบความคิดเป็นของตัวเอง

วัยรุ่นชาย : เริ่มสนใจตนเอง เช่น ความสมบูรณ์หรือความสมส่วนของร่างกาย ชอบอ่านหนังสือเกี่ยวกับชีวประวัติ ประวัติศาสตร์ วิทยาศาสตร์ การเดินทาง หนังสือที่มีแผนผังแบบแปลน เรื่องชีวิตในต่างแดน และเรื่องประเภทรักๆ ใคร่ๆ

วัยรุ่นหญิง : เริ่มสนใจอ่านหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ แต่ไม่ชอบเรื่องที่เป็นวิชาการ ชอบอ่านนวนิยาย เรื่องรักๆ ใคร่ๆ เรื่องสะท้อนอารมณ์ ชอบคำประพันธ์ เรื่องที่แต่งเกินขอบเขตความเป็นจริง และเรื่องเกี่ยวกับอาชีพ

อายุ 15 ปี

วัยรุ่นชาย : ชอบเรื่องทางด้านวิชาการมากขึ้น หนังสือเกี่ยวกับงานอดิเรก การทดลอง และชอบอ่านนวนิยายการผจญภัย ลึกลับและโลดโผน เรื่องสอบสวนสืบสวน

วัยรุ่นหญิง : ยังคงชอบอ่านนวนิยาย เรื่องรักๆ ใคร่ๆ ที่สะท้อนอารมณ์

วัยอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ความสนใจการอ่านเรื่องที่เคยชอบอ่านหรือเรื่องที่เน้นในทางใดทางหนึ่งเริ่มลดลง แต่จะสนใจอ่านหนังสือเรียนหรือหนังสือกำหนดตามความต้องการของโรงเรียนมากขึ้น เริ่มมีอุดมคติของตนเอง และมีความใฝ่ฝันในเรื่องอาชีพ

3. วัยรุ่นระยะกลาง

อายุ 16-18 ปี

เป็นวัยรุ่นเต็มที เริ่มมีความต้องการและรสนิยมเป็นของตนเอง ความสนใจในการอ่านเริ่มเป็นผู้ใหญ่ขึ้น จึงนิยมอ่านหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ สนใจเรื่องชีวิต เรื่องเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับผู้อื่น เรื่องเกี่ยวกับต่างประเทศ เรื่องโลก เรื่องของสังคม และปัญหาส่วนตัวต่างๆ

4. วัยรุ่นระยะปลาย

อายุ 19-25 ปี

มีความสามารถและความต้องการในการอ่านมากขึ้น มีความสนใจในการอ่านเรื่องทางด้านวิชาการเพื่อการพัฒนาความรู้และอาชีพของแต่ละคน

ความสนใจการอ่านของวัยรุ่นแต่ละระยะมีความต่อเนื่องกัน จนเข้าสู่ความเป็นวัยรุ่นระยะกลางแล้ว ความสนใจการอ่านหนังสือสำหรับผู้ใหญ่จึงเริ่มมีมากขึ้น ซึ่งแสดงถึงการพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสังคม อีกทั้งต้องการแสดงความสามารถที่จะเป็นผู้ใหญ่หรือกระทำอย่างผู้ใหญ่ อย่างไรก็ตาม ความสนใจการอ่านของวัยรุ่นอาจเปลี่ยนแปลงได้ขึ้นอยู่กับสภาพสิ่งแวดล้อมที่บ้าน ที่โรงเรียน เศรษฐกิจ และวงสังคมของวัยรุ่น ซึ่งมีอิทธิพลต่อการ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 1

1. พ่อแม่และผู้ปกครองมีส่วนช่วยพัฒนาความสนใจการอ่านของวัยรุ่นอย่างไร
2. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาการอ่านของวัยรุ่นได้แก่อะไรบ้าง
3. ความสนใจการอ่านของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับความต้องการตามธรรมชาติของวัยรุ่นในด้านใดบ้าง
4. เพราะเหตุใดวัยรุ่นแต่ละระยะมีความสนใจในการอ่านหนังสือต่างกัน

2. การอ่านและรสนิยมการอ่านของวัยรุ่น

Margaret Early กล่าวว่าพัฒนาการอ่านของมนุษย์เรามี 3 ระดับ คือ

- ระยะเวลาแรก เป็นการอ่านโดยไม่มีจุดหมายว่าอ่านเพื่ออะไร ผู้อ่านต้องการอ่านเพื่อความเพลิดเพลินอย่างเดียว ผู้อ่านในระยะนี้ ได้แก่ เด็กเล็กและเด็กระดับประถมศึกษาตอนต้นซึ่งสามารถอ่านหนังสือเรื่องเดียวกันซ้ำกันหลายครั้งได้

- ระยะที่สอง เป็นการอ่านเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลินมากยิ่งขึ้น ผู้อ่านในระยะนี้ได้แก่เด็กระดับประถมศึกษาตอนปลายและมัธยมศึกษาตอนต้น จัดเป็นการอ่านของวัยรุ่นระยะแรก เด็กบางคนในระยะนี้เริ่มสนใจอ่านหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ด้วยความสนใจ

- ระยะที่สาม เป็นการอ่านเพื่อความจรรโลงใจ เพื่อความรู้ ผู้อ่านจะต้องมีความสามารถในการอ่าน โดยใช้ประสบการณ์ ความคิด และทักษะการอ่านที่มีอยู่มาช่วยเพื่อให้เกิดความเข้าใจและความซาบซึ้งในอรรถรสของงานเขียน

นักเขียนหลายท่านกล่าวว่าการอ่านเป็นการแสดงออกซึ่งความคิด อุดมคติ และสิ่งที่มีคุณค่าของมนุษย์ ทำให้มนุษย์มีประสบการณ์มากขึ้น และมีอารมณ์แห่งสุนทรียภาพอันดีงาม บรรณารักษ์ให้ความคิดเห็นว่า การอ่านเป็นวิธีการกระตุ้นให้เกิดจินตนาการ ความคิดสร้างสรรค์ สติปัญญา ความรู้ และสนองความอยากรู้อยากเห็นของมนุษย์

การพัฒนารสนิยมการอ่านของมนุษย์เรานั้นเป็นไปตามลำดับของการพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์และสติปัญญา ผู้ใหญ่ส่วนใหญ่ยอมรับว่าการอ่านเริ่มต้นเมื่อเป็นเด็ก เด็กเล็กชอบอ่านหนังสือเรื่องเกี่ยวกับสัตว์ เทพนิยาย เรื่องมหัศจรรย์ เรื่องเกี่ยวกับเจ้าชาย เจ้าหญิง และอัศวิน เมื่อเด็กเข้าสู่ความเป็นวัยรุ่นรสนิยมการอ่านก็เปลี่ยนแปลงไปตามสมควรแก่วัย

วัยรุ่นจะอ่านหนังสือมากกว่าเมื่อเป็นวัยเด็ก

การอ่านของวัยรุ่นแบ่งออกได้เป็น 3 ระยะ ดังนี้

1. วัยเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น และวัยรุ่นระยะแรก

เด็กวัยนี้อายุระหว่าง 11-14 ปี หรือ 15 ปี เรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จนถึงชั้นมัธยมปีที่ 2 หรือ 3 ชอบอ่านหนังสือดังต่อไปนี้

- *เรื่องเกี่ยวกับสัตว์* เช่น เรื่องเกี่ยวกับสุนัข ม้า สัตว์ป่าชนิดต่างๆ สัตว์ต่างๆ ที่ต้องพึ่งพาอาศัยมนุษย์

- *เรื่องการผจญภัย* เด็กชายชอบอ่านเรื่องการผจญภัย เช่น การผจญภัยในทะเล บนภูเขา ในป่า ตัวละครจะต้องฉลาด สามารถแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี และประสบความสำเร็จในที่สุด

- *เรื่องลึกลับ สืบสวน* นวนิยายเรื่องลึกลับของวัยรุ่นย่อมแตกต่างจากหนังสือเรื่องลึกลับสำหรับผู้ใหญ่ วัยรุ่นชอบอ่านเรื่องเกี่ยวกับใครคนหนึ่ง (ตัวละคร) ซึ่งมีอายุใกล้เคียงกับเขา เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในเนื้อเรื่อง เช่น โจรกรรม การค้นหาทรัพย์สมบัติ หรือเหตุการณ์เกี่ยวกับ “ตัวร้าย” ของเรื่องพยายามฉ้อโกง “พระเอก” หรือ “คนดี” เด็กชายชอบอ่านเรื่องที่เหตุการณ์เกิดขึ้นในป่า ป่าทึบ บนภูเขา ที่ลึกลับ ขณะที่เด็กหญิงชอบอ่านเรื่องที่เหตุการณ์เกิดขึ้นในสถานที่ที่ตนรู้จัก

- *เรื่องเกี่ยวกับกีฬา* เด็กชายชอบอ่านเรื่องเกี่ยวกับฟุตบอล บาสเกตบอล เบสบอล หรือว่ายน้ำ ในวัยนี้ เด็กชายต้องการเรียนรู้การเล่นกีฬาที่ตนสนใจ ส่วนเด็กหญิงอ่านหนังสือประเภทนี้บ้างขึ้นอยู่กับความสนใจของครอบครัว ซึ่งสนใจอ่านหนังสือประเภทนี้

- *เรื่องเกี่ยวกับชีวิตของวัยรุ่นในประเทศต่างๆ* เด็กหญิงชอบอ่านหนังสือประเภทนี้มาก และเปรียบเทียบชีวิตความเป็นอยู่ของตนกับชีวิตความเป็นอยู่ของวัยรุ่นในประเทศต่างๆ ที่มีวัฒนธรรมต่างกัน

- *เรื่องเกี่ยวกับบ้านและชีวิตในครอบครัว* ในหนังสือ **Little Women** ซึ่งกล่าวถึงครอบครัวที่เต็มไปด้วยความอบอุ่นและความรัก เป็นหนังสือที่เป็นที่ชื่นชอบของเด็กหญิงมาก เด็กหญิงชอบอ่านเรื่องเกี่ยวกับความรัก ความอ่อนโยน ความสัมพันธ์ที่ดีที่ทำให้ครอบครัวมีความสุข

- *เรื่องตลกขบขัน* วัยรุ่นชอบอ่านหนังสือตลกขบขัน เมื่อวัยรุ่นโตขึ้นเรื่องที่เคยคิดว่าตลกขบขันอาจจะไม่ตลกไม่ขบขันก็ได้ ซึ่งวัยแต่ละวัยของคนเรานั้นมีอารมณ์ขบขันต่างกัน

หนังสือเรื่องตลกขบขันสำหรับวัยรุ่นนี้มีค่อนข้างน้อยมาก

- เรื่องเกี่ยวกับเครื่องยนต์กลไก รถยนต์ การแข่งรถ
- นวนิยายวิทยาศาสตร์ การสำรวจอวกาศ โลกในอนาคต

2. วัยรุ่นระยะกลาง

เมื่อวัยรุ่นอายุ 15-16 ปี เรียนอยู่ชั้นมัธยมปีที่ 3-6 มีประสบการณ์และทักษะในการอ่านเพิ่มมากขึ้น และเริ่มเปลี่ยนรสนิยมการอ่าน หนังสือที่วัยรุ่นระยะนี้ชอบอ่าน ได้แก่

- หนังสือสารคดีเกี่ยวกับการผจญภัย วัยรุ่นชอบอ่านเรื่องการผจญภัยที่มีลักษณะเป็นการนึกคิด เพื่อฝัน เมื่อเจริญวัยขึ้นจะได้อ่านเรื่องการผจญภัยที่เป็นจริงยิ่งขึ้น เช่น เรื่องเกี่ยวกับการค้นพบถ้ำเป็นครั้งแรก การปีนภูเขา การสำรวจขั้วโลก การล่องแพแต่ตามลำพัง เป็นต้น

- หนังสือชีวประวัติและอัตชีวประวัติ เป็นเรื่องเกี่ยวกับชีวิตของบุคคลที่มีชื่อเสียงจากชีวิตที่ยากจน ลำบาก ต่อมาได้ประสบความสำเร็จในชีวิต

- นวนิยายอิงประวัติศาสตร์ วัยรุ่นหญิงที่เคยสนใจอ่านหนังสือเรื่องเกี่ยวกับโบราณกาล เมื่อโตขึ้นจะสนใจอ่านเรื่องเกี่ยวกับประวัติศาสตร์

- นวนิยายรักสะท้อนอารมณ์ วัยรุ่นหญิงซึ่งเคยอ่านเรื่องรักๆ ใครงๆ ความรักที่สดชื่น สมหวัง จะยอมรับการอ่านเรื่องรักสะท้อนอารมณ์ ความรักระหว่างบุคคลที่ลึกลับกับหญิงสาวบริสุทธิ์ เป็นต้น

- เรื่องเกี่ยวกับชีวิตของวัยรุ่น วัยรุ่นทั่วไปชอบอ่านเรื่องที่ตัวละครมีอายุใกล้เคียงกับตนเอง อาศัยอยู่ในชุมชนหรืออยู่ในสภาพแวดล้อมคล้ายตน หรือประสบปัญหาเช่นเดียวกับตน

หนังสือลักษณะนี้ช่วยสะท้อนให้วัยรุ่นมองเห็นตัวเอง มีความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น และทดสอบการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นเฉพาะหน้าได้ ซึ่งผู้เขียนจะต้องเป็นผู้ที่เข้าใจจิตใจและความรู้สึกของตัวละคร แสดงให้เห็นถึงการต่อสู้ภายในใจเพื่อแก้ไขสถานการณ์ต่างๆ ได้

3. วัยรุ่นระยะปลาย

วัยรุ่นระยะนี้คือผู้ที่ศึกษาอยู่ในระดับวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย เป็นวัยที่เริ่มอ่านหนังสือสำหรับผู้ใหญ่ ขณะเดียวกันยังคงชอบอ่านหนังสือสำหรับวัยรุ่นระยะกลางอยู่ หนังสือที่วัยรุ่นระยะนี้ชอบอ่าน ได้แก่

- เรื่องการค้นหาคคุณค่าส่วนบุคคล วัยรุ่นระยะนี้ต้องการรู้ถึงคุณค่าและปรัชญาชีวิตของตนเอง ต้องการรู้เกี่ยวกับวิถีชีวิตของตน อาชีพในอนาคต ดังนั้น หนังสือลักษณะนี้จะกล่าวถึงการต่อสู้ของแต่ละคนเพื่อให้ได้มาซึ่งคุณค่าที่ควรยกย่องและเป็นที่ยอมรับของสังคม

- หนังสือเกี่ยวกับสังคม นอกจากวัยรุ่นจะสนใจอ่านเรื่องการค้นหาคุณค่าส่วนบุคคลแล้ว วัยรุ่นสนใจอ่านเรื่องคุณค่าของสังคม การสูญเสียในทางเศรษฐกิจ ความไม่เท่าเทียมกันของเชื้อชาติ การแบ่งแยกทางศาสนา ชีวิตความเป็นอยู่ของคนในสังคม หนังสือเหล่านี้บางครั้งเสนอเนื้อหาที่มีความเข้มข้นก้าวร้าวและรุนแรง ซึ่งผู้อ่านควรอ่านโดยใช้สติปัญญามากกว่าการใช้อารมณ์

- หนังสือเกี่ยวกับประสบการณ์แปลกๆ หรือเรื่องปกติของมนุษย์ วัยรุ่นที่ชอบอ่านเรื่องการผจญภัย จะชอบอ่านหนังสือประเภทนี้ลึกซึ้งยิ่งขึ้น เช่น เรื่องเกี่ยวกับการเบี่ยงเบนทางจิตวิทยา ชีวิตของมนุษย์ที่ภาวะการณ์ไม่ปกติ

- หนังสือเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงการเข้าสู่ชีวิตของผู้ใหญ่ การเปลี่ยนแปลงวัยจากการเป็นวัยรุ่นเข้าสู่การเป็นผู้ใหญ่ วัยรุ่นมักเกิดความไม่แน่ใจในการเปลี่ยนแปลงครั้งนี้ จากชีวิตที่เคยพึ่งพาพ่อแม่เข้าสู่การหาเลี้ยงชีพด้วยตนเอง รับผิดชอบความเป็นอยู่ของตัวเอง และการปฏิบัติตนในสังคม

การเปลี่ยนจากวัยต่างๆ จนกระทั่งเข้าสู่การเป็นผู้ใหญ่ เราทุกคนจะต้องผ่านประสบการณ์การอ่านดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ความพึงพอใจจากการอ่านของวัยรุ่นแต่ละคนจะเปลี่ยนไปเมื่อเจริญวัยจนเป็นผู้ใหญ่ ดังนั้น ภูมิหลังในวัยเด็กของวัยรุ่น ได้แก่ ทักษะคิด ความรู้สึก และเหตุการณ์ต่างๆ ที่เคยได้รับในวัยเด็ก มีความสำคัญต่อการอ่านในปัจจุบันของวัยรุ่น เมื่อวัยรุ่นประมวลประสบการณ์เหล่านั้นเข้ากับความรู้ที่ได้รับจากการอ่านจึงทำให้มีสติปัญญากว้างขวางขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่กำลังแสวงหาความเป็นอิสระและบุคลิกภาพของตัวเอง จึงมักจะมีอารมณ์ร่วมกับเหตุการณ์หรือการกระทำของตัวละครในหนังสือที่อ่านเสมอ ความรู้สึกตอบสนองเช่นนี้เป็นการผ่อนคลายอารมณ์ ความตึงเครียด สร้างทัศนคติต่อตัวละครหรือเหตุการณ์ร่วมกับตัวละคร

การอ่านเพื่อความรู้ความเข้าใจ (Cognitive Reading) และการอ่านเพื่อการสะท้อนความคิด ความรู้สึกและประสบการณ์ของผู้อ่าน (Reflective Reading) เป็นการแสดงให้เห็นว่าวัยรุ่นเริ่มเป็นผู้ใหญ่ขึ้น ความมีอิสระเป็นตัวของตัวเอง การขอหาประสบการณ์ใหม่ๆ การหาทางแก้ต่อสิ่งที่ขัดขวางต่อชีวิตของวัยรุ่น และการได้เห็นเหตุการณ์ ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในชีวิตจริงของคนเรา ช่วยให้วัยรุ่นมีความคิดความอ่านและความรู้มากขึ้น

ความต้องการอ่านหนังสือของวัยรุ่นในระยะแรกเป็นการอ่านเพื่อความสนุกสนาน เพื่อความพึงพอใจมากกว่าการอ่านเพื่อความรู้ ต่อเมื่อวัยรุ่นเจริญวัยขึ้น ความต้องการการอ่านจึงเปลี่ยนไป ได้แก่ การอ่านเพื่อความรู้ เพื่อการศึกษา เพื่อการค้นคว้าหาข้อเท็จจริง และเพื่อ

การพัฒนาสติปัญญา หนังสือที่วัยรุ่นสนใจจึงมีขอบเขตกว้าง มีทั้งเรื่องจริงและอิงนิยาย

การอ่านเป็นเรื่องยากสำหรับวัยรุ่นที่ไม่เคยได้รับการฝึกฝนให้อ่านอย่างคล่องแคล่วรวดเร็ว เนื่องจากขาดความรู้ทางด้านภาษา ทำให้เรียนหนังสือได้ไม่ดีเท่าที่ควร ขาดความช่วยเหลือและคำแนะนำการอ่านจากพ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือครู การอ่านหนังสือการ์ตูน เรื่องตลกขบขัน และนิตยสารไม่ถือว่าเป็นการอ่านเพื่อการศึกษา แต่เป็นการอ่านเพื่อความบันเทิง การอ่านหนังสือที่กำหนดโดยโรงเรียนเป็นการอ่านเพื่อการศึกษา การอ่านที่วัยรุ่นได้รับการปลูกฝังตั้งแต่วัยเด็ก เช่น การอ่านนิทานก่อนนอน การอ่านที่โรงเรียน เป็นต้น เด็กบางคนในครอบครัวที่ยากจนซึ่งพ่อแม่ไม่มีโอกาสอ่านหนังสือให้ลูกฟังก่อนนอน เมื่อเติบโตขึ้นอาจมีนิสัยรักการอ่านและเป็นนักเขียนที่ดีได้

โดยทั่วไป เมื่อเด็กเข้าสู่ความเป็นวัยรุ่นอย่างเต็มที่แล้ว ความสนใจในเพื่อนต่างเพศเริ่มเห็นได้เด่นชัด วัยรุ่นมักสนใจอ่านหนังสือเกี่ยวกับการมีนัดกับเพื่อนต่างเพศ การมีสัมพันธ์ไมตรีกับเพื่อนต่างเพศ หรือหนังสือเรื่องรักๆ ใคร่ๆ หนังสือเหล่านี้สนองความพึงพอใจความอยากรู้อยากเห็น และความต้องการความรู้แก่วัยรุ่นได้ วัยรุ่นบางคนกล่าวว่าเขา/เธอชอบอ่านหนังสือเรื่องเกี่ยวกับเพื่อนต่างเพศ เรื่องความรักสะท้อนอารมณ์ ซึ่งหนังสือเหล่านี้พวกเขาไม่สามารถซื้ออ่านได้ หรือหาอ่านได้จากห้องสมุด ปัญหาการสนองความใคร่รู้และอารมณ์แก่วัยรุ่นนี้ อาจเนื่องมาจากสภาพทางสังคม กฎเกณฑ์ของสังคมและทัศนคติที่มีต่อการอ่านของเด็กในวัยต่างๆ

G. Robert Carlsen ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่านของวัยรุ่น 4 ประการดังนี้

1. วัยรุ่นมีความพึงพอใจในหนังสือที่เขียนขึ้นสำหรับวัยของเขา เพื่อให้พวกเขามีความเข้าใจเกี่ยวกับอารมณ์ ปัญหา ความใฝ่ฝัน และชีวิตของวัยรุ่น วัยรุ่นมักจะสนุกสนานที่จะเห็นปัญหาของบุคคลอื่นในหนังสือ และปัญหานั้นสามารถแก้ไขให้ลุล่วงไปด้วยดีได้
2. วัยรุ่นเริ่มสนใจอ่านหนังสือที่เหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่ เป็นหนังสือที่ให้สาระความรู้ และเป็นแบบอย่างที่ดีแก่วัยรุ่นได้
3. วัยรุ่นพัฒนาตนเองเพื่อเตรียมพร้อมกับการอ่านหนังสือที่มีเนื้อหาหนักและซับซ้อนมากขึ้น
4. เมื่อผ่านขั้นตอนการอ่านดังที่กล่าวมาแล้วในข้อ 1-3 ขั้นสุดท้ายนี้วัยรุ่นสนใจอ่านวรรณกรรมประเภทคลาสสิก ซึ่งการอ่านในระยะนี้จะเกิดขึ้นเองเมื่อวัยรุ่นเจริญวัยเป็นผู้ใหญ่ออย่างเต็มที่

เด็กหญิงมักอ่านหนังสือโดยการใช้อารมณ์คล้อยตามเนื้อเรื่อง มักสมมุติตัวเองเป็นส่วนหนึ่งในเนื้อเรื่อง แสดงความเห็นอกเห็นใจต่อตัวละคร วัยรุ่นบางคนกล่าวว่าบางครั้งตัวละครในเรื่องมีอิทธิพลต่อการแสดงออกของเขาในเวลาต่อมา โดยการเลียนแบบการกระทำคล้ายกับตัวละครในเนื้อเรื่อง การอ่านเพื่อความสนุกเพลิดเพลินนี้ ผู้อ่านสามารถอยากเป็นอะไรหรือเป็นใครก็ได้ถ้ามีความรู้สึกรักอยากจะเป็น หรือสามารถไปที่ไหนๆ ก็ได้ถ้าต้องการจะไป ดังนั้นวัยรุ่นจึงสนใจหนังสือที่คิดว่าให้ความเป็นเพื่อน เพื่อนที่ให้ความเห็นอกเห็นใจ เพื่อนที่ให้ปัญญาความรู้และความเพลิดเพลินแก่เขาได้

อย่างไรก็ตาม รสนิยมการอ่านของวัยรุ่นทั่วไปย่อมขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับภาษา ความรู้ทั่วไป การศึกษาและภูมิหลังทางสังคมที่มีขอบเขตจำกัด รวมทั้งอารมณ์ที่ไม่แน่นอนของวัยรุ่น แม้ว่าวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความอยากรู้อยากเห็น การให้วัยรุ่นอ่านเรื่องที่เหมาะสมในวัยที่เหมาะสมจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะการอ่านของวัยรุ่นเริ่มด้วยการอ่านด้วยอารมณ์เพื่อความเพลิดเพลินจริงใจมากกว่าการอ่านเพื่อความรู้และข่าวสาร อารมณ์นั้นไม่มีอยู่แต่เฉพาะในเนื้อเรื่องเท่านั้น หากแต่มีอยู่ในความสนใจการอ่านของวัยรุ่นเองด้วย การอ่านอย่างจริงจังของวัยรุ่นจะเริ่มเมื่อวัยรุ่นเจริญวัย เริ่มอ่านเพื่อความรอบรู้ และอ่านอย่างใช้เหตุผลเหมือนผู้ใหญ่ โดยไม่คำนึงว่าหนังสือนั้นเป็นหนังสือที่ดี มีคุณภาพ หรือเป็นที่ยอมรับกันว่ามีเนื้อหาที่ดีและน่าสนใจหรือไม่ ความพยายามเพื่อปรับปรุงนิสัยการอ่านและความสนใจการอ่านจะประสบผลสำเร็จถ้าสังคมมองเห็นว่าการอ่านทำให้เกิดความรู้ ความบันเทิงใจ และเป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์

ความสามารถและทัศนคติต่อการอ่านของวัยรุ่นโดยทั่วไปสัมพันธ์กับความต้องการตามธรรมชาติของวัยรุ่น ซึ่งมองเห็นได้อย่างชัดเจนว่าวัยรุ่นสนใจอ่านหนังสือประเภทใด ในวัยเริ่มเข้าสู่วัยรุ่น เด็กหญิงชอบอ่านหนังสือมากกว่าเด็กชาย แต่เมื่ออายุระหว่าง 14-16 ปี การอ่านเริ่มลดลง อาจมีสาเหตุเนื่องจากการมีกิจกรรมเพิ่มขึ้นเมื่อเรียนสูงขึ้น เช่น การบ้าน การอ่านตำราเรียน กิจกรรมเสริมหลักสูตร และการสังคมต่างๆ หรืออาจเป็นเพราะขาดการแนะนำการอ่าน หรือไม่มีหนังสือประเภทที่เร้าเชิญชวนให้วัยรุ่นสนใจอ่าน

ฉัฐมา อาจารย์รัฐ ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาค่านิยมที่สัมพันธ์กับการพัฒนาประเทศจากวรรณกรรมที่วัยรุ่นสนใจ” เมื่อปี พ.ศ. 2514 โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างของวัยรุ่นที่มีอายุระหว่าง 15-19 ปี คือ เด็กหญิงอายุ 15-18 ปี และชายอายุ 17-19 ปี กำลังศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ผลจากการวิจัยสรุปได้ว่า

1. วัยรุ่นสนใจอ่านหนังสือประเภทสารคดีเกี่ยวกับความรู้ สารคดีท่องเที่ยว การเมือง และวิทยาศาสตร์ หนังสือประเภทอื่นๆ วัยรุ่นให้ความสนใจน้อย
2. นวนิยายที่วัยรุ่นสนใจ เป็นนวนิยายและเรื่องสั้นที่เหมาะสมสำหรับผู้ใหญ่มากกว่า
3. หนังสือที่วัยรุ่นสนใจอ่าน ส่วนใหญ่เป็นหนังสือที่แสดงค่านิยมด้านไมตรีสัมพันธ์ คือ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ การช่วยเหลือเกื้อกูล ความเกรงใจและการให้อภัย ซึ่งเป็นค่านิยมที่มีในสังคมไทยและในวรรณกรรมไทย
4. ค่านิยมที่วัยรุ่นสนใจและยกย่องคือค่านิยมสัมฤทธิ์สัมพันธ์ คือความสำเร็จ เป็นค่านิยมที่ส่งเสริมการแสดงความคิดเห็น การเคารพในความสามารถของผู้อื่นและของตนเอง การเคารพในเหตุผล การกล้าเผชิญความจริง การแสวงหาความสำเร็จเพื่อให้มีประสิทธิภาพในการทำงานแก่ตนเองและสังคม ซึ่งค่านิยมสัมฤทธิ์สัมพันธ์นี้ควรเน้นให้มากขึ้นในวรรณกรรมวัยรุ่น

Constance A. Mellon ได้ศึกษาเกี่ยวกับทัศนคติต่อการอ่านของวัยรุ่นใน **Teenagers Do Read : What Rural Youth Say About Leisure Reading** ว่า นอกเหนือจากตำราและหนังสืออื่นที่จำเป็นต้องใช้ประกอบการเรียนแล้ว วัยรุ่นส่วนใหญ่อ่านหนังสืออื่นๆ เพื่อความสนุกเพลิดเพลิน แม้ว่าบางครั้งมีเวลาอ่านหนังสือน้อยเนื่องจากต้องใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อการเรียน บางคนกล่าวว่า การอ่านมีส่วนช่วยผ่อนคลายความเครียดจากปัญหา ความเบื่อหน่าย และความหงุดหงิดใจ ที่คนเรามักพบเสมอในชีวิตประจำวัน

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 2

1. ท่านคิดว่าวัยรุ่นแต่ละระยะมีจุดมุ่งหมายในการอ่านเหมือนกันหรือไม่
2. จงบอกประเภทเนื้อเรื่องของหนังสือที่วัยรุ่นแต่ละระยะชอบอ่าน
3. รสนิยมการอ่านของวัยรุ่นขึ้นอยู่กับองค์ประกอบอะไรบ้าง
4. วัยรุ่นระยะใดเริ่มมีรสนิยมการอ่านวรรณกรรมสำหรับผู้ใหญ่

3. วัยรุ่นสนใจอ่านอะไร

หากถามว่า “ความสนใจการอ่านของวัยรุ่นหมายถึงอะไร” คำตอบง่ายๆ คือ ความสนใจอ่านสิ่งที่สนองต่อความสนใจ ความใคร่รู้ของวัยรุ่น แต่ถ้าหากถามว่า “วัยรุ่นสนใจอ่านอะไร” คำถามนี้เป็นเรื่องยากที่จะตอบได้อย่างแน่ชัด โดยทั่วไปวัยรุ่นจะสนใจอ่านในทุกสิ่งทุกอย่างที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นและสิ่งแวดล้อมรอบตัววัยรุ่น สนใจในทุกๆ สิ่งที่ได้ยิน ได้เห็น

และได้กระทำ ดังนั้น วรรณกรรมสำหรับวัยรุ่นจะต้องมีเนื้อหาลักษณะความเป็นวัยรุ่นพอๆ กับผู้อ่าน

ห้องสมุดโรงเรียนและห้องสมุดประชาชนหลายแห่งทั้งในต่างประเทศและในประเทศ และนักวิชาการหลายท่าน ได้ทำการสำรวจสนิยมการอ่านและอุปนิสัยการอ่านของวัยรุ่น โดยเฉพาะแต่เพียงการอ่านหนังสือเท่านั้น แต่ยังรวมถึงการอ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสารด้วย ผลจากการสำรวจสรุปว่า วัยรุ่นส่วนใหญ่ใช้ทักษะการอ่านหลายรูปแบบแตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับอายุและความสามารถในการอ่านซึ่งได้รับการฝึกฝนจากโรงเรียน การส่งเสริมการอ่านซึ่งได้รับจากพ่อแม่และครู ดังนั้น จึงพบว่านอกเหนือจากหนังสือเรียนซึ่งบังคับใช้ในโรงเรียนแล้ว วัยรุ่นมักใช้เงินส่วนตัวซื้อหนังสือปกอ่อน นิตยสารที่ตนชอบอ่านตามความสนใจของแต่ละคน

1. หนังสือพิมพ์

วัยรุ่นอายุตั้งแต่ 19 ปีขึ้นไปสนใจอ่านหนังสือพิมพ์มากขึ้น แสดงให้เห็นว่าการอ่านนี้เป็นผลสืบเนื่องจากอิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ภูมิหลังทางสังคม และการชอบอ่านหนังสือพิมพ์ของพ่อแม่ ผู้อ่านหนังสือพิมพ์นั้นจะสนใจอ่านเรื่องเกี่ยวกับการเมือง ทศนคติและความสนใจต่อสังคม ข่าวสารและเรื่องบันเทิงต่างๆ วัยรุ่นบางคนแม้จะจบการศึกษาเพียงระดับมัธยมศึกษาแล้วออกมาทำงานในโรงงานหรือที่ต่างๆ ความสนใจการอ่านหนังสือพิมพ์ยังคงปรากฏอยู่ วัยรุ่นซึ่งกำลังศึกษาในระดับวิทยาลัย/มหาวิทยาลัยสนใจอ่านข่าวและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันทั้งในประเทศและต่างประเทศ ข่าวทางการเมือง ข่าวทางเศรษฐกิจ และข่าวทางสังคม วัยรุ่นอ่านหนังสือพิมพ์เพื่อความรู้ การสันทนนาการ และการเพลิดเพลินมากกว่าที่คิดอ่านอย่างจริงจัง การพาดหัวข่าว ภาพประกอบ และเนื้อหาที่ให้ความเพลิดเพลินเป็นส่วนหนึ่งที่ดึงดูดความสนใจการอ่านหนังสือพิมพ์ของวัยรุ่นด้วย

2. นิตยสาร

วัยรุ่นส่วนใหญ่ชอบอ่านนิตยสารมาก ปัจจุบันมีนิตยสารเป็นจำนวนมากที่จัดทำเพื่อวัยรุ่นหนุ่มสาว มีทั้งนิตยสารสำหรับวัยรุ่นหนุ่มและนิตยสารสำหรับวัยรุ่นสาว ซึ่งแต่ละประเภทจะเสนอเนื้อเรื่องเน้นตามความสนใจของผู้อ่านแต่ละเพศ โดยทั่วไป นิตยสารสำหรับผู้อ่านประเภทวัยรุ่นหนุ่มเสนอเนื้อเรื่องเกี่ยวกับกีฬา เครื่องยนต์กลไก การผจญภัย เรื่องลึกลับ สอบสวน รถยนต์และจักรยานยนต์ งานอดิเรก เพศ เป็นต้น ส่วนนิตยสารสำหรับวัยรุ่นสาวเสนอเนื้อเรื่องเกี่ยวกับแฟชั่น สิ่งประดิษฐ์ งานบ้านการเรือน กิจกรรมและเหตุการณ์ต่างๆ ในปัจจุบัน งานอดิเรก เรื่องที่กำลังเป็นที่นิยม เรื่องเกี่ยวกับสตรีเพศ เรื่องเกี่ยวกับนักร้อง นักแสดง ดาราภาพยนตร์ เป็นต้น

นอกจากนี้ วัยรุ่นสนใจอ่านนิตยสารที่จัดทำสำหรับผู้ใหญ่ด้วย นิตยสารฉบับใดที่ลงเรื่องสั้น นวนิยายสนุกๆ มีหลายเรื่องหลายรส และมีเรื่องราวติดต่อกันหลายฉบับจนกว่าจะจบเรื่อง มักจะตั้งใจให้อ่าน วัยรุ่นสนใจอ่าน กล่าวคือ มักจะ “ติด” และต้องคอย “ตาม” อ่านอยู่เรื่อยๆ สิ่งพิมพ์เหล่านี้มีอิทธิพลส่งเสริมการอ่านเช่นกัน อย่างไรก็ตาม ผู้ใหญ่ พ่อแม่ ผู้ปกครองควรระมัดระวังการอ่านสิ่งพิมพ์ประเภทนี้ของวัยรุ่น เพราะบางเรื่องเป็นกามารมณ์ที่รุนแรงเผ็ดร้อน บางเรื่องสนุกตลกขบขัน บางเรื่องหวาดเสียวสยดสยองจิตใจ โหดร้ายทารุณ เรื่องรักๆ ใคร่ๆ บางเรื่องจัดอยู่ในชั้นนอณาจารที่อาจชักจูงให้วัยรุ่นหนุ่มสาวมีจิตใจและอารมณ์ซึ่งขาดการพัฒนาจากทางบ้าน ประพฤติในสิ่งที่ไม่สมควรแก่วัยได้

นิตยสารที่วัยรุ่นสนใจ โดยทั่วไปจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

- ให้ความรู้เกี่ยวกับโลกของวัยรุ่น เรื่องที่กำลังเป็นที่นิยมหรือเป็นที่สนใจ
- ตอบคำถามหรือไขข้อข้องใจของวัยรุ่นได้
- สนองความต้องการในความอยากรู้อยากเห็นของวัยรุ่น
- ให้ความเพลิดเพลินบันเทิงใจ
- เสนอเนื้อเรื่องไม่เน้นหนักทางด้านวิชาการจนเกินไป และ
- มีรูปเล่มที่เหมาะสม สีสันดึงดูดความสนใจและสะดวกแก่การใช้

ปัจจุบันวัยรุ่นมีโอกาสด้านการศึกษามากขึ้น ความต้องการและความสนใจการอ่านของวัยรุ่นแต่ละคนแตกต่างกัน นิตยสารสำหรับผู้ใหญ่ เช่น นิตยสารสำหรับผู้หญิง แพ้ชั่น นิตยสารเกี่ยวกับการกีฬา การเมือง วิทยาศาสตร์ การประดิษฐ์สิ่งต่างๆ เครื่องยนต์กลไก เหล่านี้เป็นที่สนใจของวัยรุ่นด้วยทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความยอมรับระดับสติปัญญาประสบการณ์และทักษะของแต่ละคน

ความสนใจการอ่านนิตยสารของวัยรุ่นโดยทั่วไป กล่าวสรุปได้ว่า

- 1) วัยรุ่นส่วนใหญ่สนใจอ่านนิตยสารประเภทใดขึ้นอยู่กับภูมิหลังทางสังคม ภาวะทางเศรษฐกิจและการศึกษาของแต่ละคน
- 2) แรงบันดาลใจและการเร่งเร้าการอ่านของวัยรุ่นเป็นเหตุให้วัยรุ่นมีความสนใจในการอ่านนิตยสารต่างกัน วัยรุ่นบางคนชอบอ่านนิตยสารทั่วไป นิตยสารเพื่อการบันเทิง ในขณะที่บางคนชอบนิตยสารที่เสนอเนื้อเรื่องเน้นหนักทางวิชาการ
- 3) วัยรุ่นสาวชอบอ่านนิตยสารประเภทใดประเภทหนึ่ง ส่วนวัยรุ่นหนุ่มชอบอ่านนิตยสารหลายๆ ประเภท
- 4) วัยรุ่นส่วนใหญ่ชอบอ่านนิตยสารที่เสนอเนื้อเรื่องที่ไม่เครียดจนเกินไปหรือเน้นหนักทางด้านวิชาการมาก มีเนื้อเรื่องพอสังเขป มีภาพประกอบ

5) วัยรุ่นนิยมอ่านนิตยสารที่เสนอเนื้อเรื่องที่วัยรุ่นเคยมีประสบการณ์หรือพบเห็น เช่น จากโทรทัศน์ มากกว่าเนื้อเรื่องที่เคยได้ยินหรือได้อ่านมาก่อน

3. หนังสือปกอ่อน

วัยรุ่นทั่วไปนิยมอ่านหนังสือปกอ่อนมากกว่าหนังสือปกแข็ง โดยทั่วไปประเภทของหนังสือปกอ่อนที่วัยรุ่นชอบอ่านได้แก่หนังสือที่เสนอเนื้อเรื่องดังต่อไปนี้

- เรื่องเกี่ยวกับสัตว์
- การผจญภัย
- เรื่องลึกลับ สืบสวน
- อภินิหาร
- การกีฬา
- ดลก ขบขัน
- ชีวิตครอบครัวและชีวิตจริง ประวัติบุคคลสำคัญ
- ความรัก
- เพศ
- นวนิยายบูโลตโผน
- นวนิยายวิทยาศาสตร์
- ศิลปะ
- ดนตรี
- วรรณคดี
- การประดิษฐ์ต่างๆ การเย็บปักถักร้อย
- เครื่องยนต์กลไก
- งานอดิเรก
- ความรู้รอบตัว

ความรัก วัยรุ่นอายุ 13-17 ปี โดยเฉพาะอย่างยิ่งเด็กหญิง สนใจอ่านหนังสือเรื่องเกี่ยวกับรักๆ ใคร่ๆ การนัดพบ การพบความรัก ความหวานชื่นของความรัก ความสมหวังในรัก หรือการสูญเสียความรัก

ดนตรี วัยรุ่นอายุ 16 ปีขึ้นไปเริ่มสนใจเกี่ยวกับหนังสือทางด้านดนตรี วัยรุ่นชายสนใจเรื่องของดนตรี เครื่องดนตรี ขณะที่วัยรุ่นหญิงสนใจเกี่ยวกับเรื่องและชีวิตของนักดนตรีที่ตนชื่นชอบ

ข่าวสารการเมืองและสังคม วัยรุ่นอายุ 17-19 ปี เริ่มสนใจอ่านเรื่องเกี่ยวกับการเมือง สังคมและข่าวสาร ความเคลื่อนไหวต่างๆ ในปัจจุบัน

การกีฬา วัยรุ่นระยะแรกตั้งแต่อายุ 14 ปี โดยเฉพาะวัยรุ่นชาย สนใจอ่านหนังสือเกี่ยวกับกีฬา เช่น ฟุตบอล เรื่องขบขันเกี่ยวกับกีฬา การเล่นฟุตบอล นักกีฬาฟุตบอลที่ชื่นชอบ ส่วนวัยรุ่นหญิงสนใจด้านกีฬาน้อยกว่า

เพศ วัยรุ่นอายุ 15-19 ปี เริ่มสนใจตัวเองเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงสภาวะทางร่างกาย จิตใจ และอารมณ์ ในวัยนี้ วัยรุ่นสนใจอ่านหนังสือที่ให้ความรู้เกี่ยวกับเพศ ตั้งแต่เรื่องที่เกี่ยวข้องกับตนเองและเพศตรงข้าม

การผจญภัย หนังสือประเภทนี้เป็นที่ชื่นชอบของเด็กทุกวัย เริ่มตั้งแต่วัยเด็กจนกระทั่งถึงอายุประมาณ 13 ปี เมื่อเข้าสู่การเป็นวัยรุ่นแล้ว (วัยรุ่นระยะแรก) การอ่านหนังสือประเภทนี้จะค่อยๆ ลดลงตามการเจริญวัยเข้าสู่การเป็นผู้ใหญ่ เด็กชายชอบอ่านเรื่องการผจญภัยต่างๆ ตัวละครมีความฉลาด กล้าหาญ สามารถแก้ไขปัญหาต่างๆ ได้

เรื่องอภินิหาร มหัศจรรย์ วัยรุ่นทุกวัยสนใจอ่านหนังสือประเภทนี้ ได้แก่ เรื่องเกี่ยวกับวีรบุรุษ ความมหัศจรรย์ เรื่องผี เรื่องที่ผิดไปจากธรรมชาติ อ่านแล้วชวนให้เกิดความตื่นเต้นระทึกใจ

เรื่องลึกลับ-สืบสวน วัยรุ่นพอใจอ่านหนังสือที่มีการสืบสวน สอบสวน เรื่องอาชญากรรม ซึ่งชวนให้ตื่นเต้นเร้าใจผู้อ่าน ชวนให้ติดตามเรื่องเพื่อสืบให้ได้ว่าเรื่องเกิดขึ้นได้อย่างไร ใครเป็นผู้กระทำ วัยรุ่นระยะปลายชอบอ่านหนังสือที่มีความลึกลับซับซ้อนมากขึ้น ทำให้เกิดความระทึกใจตามเนื้อเรื่อง

เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ วัยรุ่นชายส่วนใหญ่ชอบอ่านนวนิยายวิทยาศาสตร์ เรื่องเกี่ยวกับอวกาศ มนุษย์ต่างดาว เครื่องยนต์กลไก เครื่องมือวิทยาศาสตร์ ฯลฯ

จากผลการวิจัยการศึกษา ความสนใจและแนวการอ่านหนังสือของนักเรียนอายุ 13-18 ปี ในโรงเรียนรัฐบาลจังหวัดต่างๆ สรุปได้ว่าวัยรุ่นมีความสนใจและแนวการอ่านหนังสือมีดังนี้⁽¹⁾

1. นักเรียนอายุ 13 ปี

ชาย : สนใจหนังสือหมวดวิทยาศาสตร์ ศิลปะ การบันเทิง ประวัติศาสตร์ เรื่องตลกขบขัน นวนิยายผจญภัย นักสืบและอาชญากรรม นวนิยายวิทยาศาสตร์

(1) ลมุล รัตตากร, การเขียนและการแปลหนังสือสำหรับวัยรุ่น. (กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น, 2529), หน้า 29-35.

หญิง : สนใจหนังสือหมวดปรัชญา ศาสนา สังคมศาสตร์ ภาษาศาสตร์
วิทยาศาสตร์ประยุกต์ วรรณคดีและนวนิยายอิงประวัติศาสตร์ นวนิยายเรื่องรักๆ ใครงๆ

2. นักเรียนอายุ 14 ปี

ชาย : สนใจหนังสือหมวดศาสนา สังคมศาสตร์ วิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์
ประยุกต์ และศิลปกรรม การบันเทิง

หญิง : สนใจหนังสือหมวดต่างๆ คล้ายเด็กชาย แต่เด็กหญิงสนใจน้อยกว่า
ส่วนในหมวดเบ็ดเตล็ด ปรัชญา ภาษาศาสตร์ วรรณคดี และประวัติศาสตร์นั้น ทั้งสองเพศให้
ความสนใจไม่แตกต่างกัน

3. นักเรียนอายุ 15 ปี

นักเรียนชายสนใจหนังสือหมวดวิทยาศาสตร์ ศิลปกรรม การบันเทิงมากกว่านัก
เรียนหญิง ส่วนหนังสือหมวดอื่นๆ ได้แก่ หมวดเบ็ดเตล็ด ปรัชญา ศาสนา สังคมศาสตร์ ภาษา
ศาสตร์ วิทยาศาสตร์ประยุกต์ วรรณคดี นวนิยาย และประวัติศาสตร์ นักเรียนทั้งสองเพศให้
ความสนใจไม่แตกต่างกัน

4. นักเรียนอายุ 16-18 ปี

ชาย : สนใจหนังสือหมวดวิทยาศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปกรรมการบันเทิง
มากกว่าหมวดอื่นๆ

หญิง : สนใจหนังสือหมวดวรรณคดี ภาษาศาสตร์ ปรัชญา และวิทยาศาสตร์
ประยุกต์มากกว่าหมวดอื่นๆ

ความสนใจการอ่านที่วัยรุ่นชายและหญิงมีความสนใจเหมือนกัน ได้แก่

- ความรู้รอบตัว การทดสอบเขาวงกต การเรียนรู้และการคิดค้นหาเหตุผล
- วิทยาศาสตร์ทั่วไป การเปลี่ยนแปลงทางกายภาพของโลก อากาศและการพยากรณ์
อากาศ
- นิทานตลกขบขัน นิทานพื้นบ้าน นิทานเรื่องสัตว์
- นวนิยายประวัติศาสตร์
- ประวัติบุคคลสำคัญ
- วรรณคดีและไวยากรณ์ภาษาต่างๆ
- การประดิษฐ์และการออกแบบเครื่องแต่งกาย
- การขับร้อง การร้องเพลงรวมเนื้อเพลง
- ประวัติศาสตร์

นอกจากนี้ วัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงต่างก็มีความสนใจและแนวการอ่านโดยเฉพาะ ซึ่งความสนใจการอ่านของวัยรุ่นชาย ได้แก่

- ชีวประวัติของบุคคลสำคัญ
- กีฬา
- นวนิยายวิทยาศาสตร์ เรื่องนักสืบ อาชญากรรมและการผจญภัย
- เครื่องยนต์ เครื่องอิเล็กทรอนิกส์
- การเมืองและการปกครอง
- สุขอนามัยโดยทั่วไป

ความสนใจของวัยรุ่นหญิง ได้แก่

- จิตวิทยาการจูงใจคน
- ศิลปะการแต่งกายและแต่งผม
- การออกแบบเสื้อผ้าและการตัดเย็บ
- สุขอนามัยส่วนบุคคล
- การตกแต่งอาคารบ้านเรือน
- การปลูกไม้ดอก ไม้ประดับ และพืชผักสวนครัว
- การปรุงอาหาร การเลือกซื้ออาหาร
- นวนิยายรักๆ ใคร่ๆ สะเทือนอารมณ์ เรื่องลึกลับ เรื่องแปล นวนิยายชีวิตจริง
- บทสนทนาภาษาต่างประเทศ
- สุภาษิต คำคม คำกลอน

ต่อไปนี้เป็นตัวอย่างแสดงลักษณะภาวะการเจริญทางร่างกาย จิตใจ และความสนใจในการอ่านของวัยรุ่นแต่ละระยะที่มีการแสดงออกที่แตกต่างกัน

มาลี อายุ 14 ปี มีความเจริญเติบโตทางร่างกายเป็นวัยรุ่นเต็มที่แล้ว แต่ชอบแสดงกิริยาท่าทางคล้ายเด็ก และยังคงชอบอ่านหนังสือการ์ตูน เรื่องเกี่ยวกับสัตว์เลี้ยง ปรีชา อายุ 14 ปี แต่ตอบคำถามเหมือนกับผู้ใหญ่คนหนึ่ง ปราณี อายุ 15 ปี ชอบการสมาคม ชอบอ่านนวนิยายเรื่องรักๆ ใคร่ๆ เรื่องสะเทือนอารมณ์ ไม่ชอบอ่านหนังสือทางด้านวิชาการมากนัก ขณะที่เรียนหนังสือนั้นแสดงท่าทีว่าสนใจบทเรียน แต่ตาก็มองเงิบๆ ไปที่พี่ระ ทั้งปราณีและพี่ระมีอายุเท่ากัน และมีความเจริญทางร่างกายเป็นวัยรุ่นอย่างเต็มที่ พี่ระไม่เหมือนกับปราณีตรงที่ไม่สนใจในเพศตรงข้าม ภายในโต๊ะเรียนของเขาจะมีนิตยสารเกี่ยวกับการกีฬา ถ้ามีโอกาสนอกเหนือจากเวลาเรียนเมื่อไร พี่ระจะต้องเอานิตยสารเหล่านี้ออกมาอ่าน ในทางตรงกันข้าม สุกุณา

อายุเกือบจะ 16 ปี ไม่มีความสนใจเรื่องเกี่ยวกับเพศตรงข้ามเลย แต่จะใช้เวลาว่างเพื่อทบทวนบทเรียนหรือไม่ก็ทำงานประดิษฐ์เครื่องใช้เล็กๆ น้อยๆ

จะเห็นว่าเด็กเหล่านี้มีลักษณะของความเป็นวัยรุ่นที่ต่างกัน ลองพิจารณาว่าวัยรุ่นเหล่านี้จะมีความเปลี่ยนแปลงอย่างไรในอีก 2-3 ปีข้างหน้า ในวันนี้เขามีความสนใจอ่านหนังสืออะไร และในวันหน้าอีกปีต่อๆ ไป เขามีแนวโน้มในการอ่านหนังสืออะไร

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 3

1. จงบอกจุดมุ่งหมายการอ่านหนังสือพิมพ์ของวัยรุ่น
2. จงบอกลักษณะของนิตยสารที่วัยรุ่นสนใจอ่าน
3. วัยรุ่นสนใจอ่านหนังสือประเภทใดบ้าง
4. วัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงมีความสนใจในการอ่านเหมือนกันหรือต่างกัน

4. ความสนใจในการอ่านเรื่องที่อิงเรื่องทางเพศ

โดยลักษณะครอบครัวของสังคมไทยในสมัยก่อน มักเลี้ยงบุตรธิดาด้วยความทะนุถนอมให้ความอนุเคราะห์เกื้อกูลทุกสิ่งทุกอย่าง เด็กจะได้รับการอบรมสั่งสอนให้เชื่อฟังผู้ใหญ่ โดยไม่แสดงความคิดเห็นขัดแย้ง จนเด็กขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่กล้าแสดงออก ในปัจจุบันสภาพสิ่งแวดล้อมของสังคมเปลี่ยนแปลงไป อิทธิพลของความเจริญทางวัตถุและเทคโนโลยีต่างๆ มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงและการพัฒนาทางจิตใจ อารมณ์และค่านิยมในสังคมของวัยรุ่นมากยิ่งขึ้น หนังสือจึงเป็นแหล่งที่ให้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับข้อสงสัยที่วัยรุ่นต้องการรู้แต่ไม่กล้าที่จะถามผู้อื่น หรือแม้บางครั้งคำตอบของผู้ใหญ่ก็ไม่เป็นที่เพียงพอแก่วัยรุ่น หรือช่วยตอบสนองความอยากรู้อยากเห็น ความต้องการตามธรรมชาติของวัยรุ่นได้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องเกี่ยวกับความรักและเรื่องเพศ

หนังสือเรื่องเกี่ยวกับการดำรงชีวิตในสังคม การพบปะเพื่อนต่างเพศ ความรัก เพศศึกษา ฯลฯ เป็นเรื่องที่วัยรุ่นสนใจอ่านมากที่สุดประเภทหนึ่ง แสดงถึงการพัฒนาการอ่านตามวัยของวัยรุ่น เพราะเป็นสื่อช่วยให้วัยรุ่นเข้าใจเกี่ยวกับชีวิตธรรมชาติของมนุษย์ เตรียมวัยรุ่นให้เข้าสู่ความเป็นผู้ใหญ่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งหนังสือเรื่องเกี่ยวกับเพศที่เสนอเนื้อหาเชิงวิชาการ หนังสือบางเรื่องเสนอเนื้อหาเกี่ยวกับความรัก เพศศึกษา หรือหนังสือเกี่ยวกับเพศ (satiacious of sex) อย่างตรงไปตรงมาจนเกินไป ด้วยเหตุนี้ ห้องสมุดโดยทั่วไปจึงไม่จัดหาหนังสือประเภทนี้เข้ามาบริการแก่ผู้อ่าน อีกทั้งบรรณารักษ์และนักการศึกษาพิจารณาว่าหนังสือประเภทนี้เป็น

หนังสือที่ไม่เหมาะกับวัยของผู้อ่าน ดังนั้น เมื่อวัยรุ่นเห็นหนังสือประเภทนี้ตามร้านขายหนังสือหรือแผงขายหนังสือโดยทั่วไป จึงสนใจอ่านทันที หรืออาจอ่านโดยปกปิดโดยไม่ให้ผู้ใหญ่ทราบเกรงว่าจะถูกกล่าวหาหรือลงโทษ

หนังสือวรรณคดีหรือนวนิยายโดยทั่วไปมักมีบทรักๆ ใคร่ๆ บ้าง แต่เป็นบางตอนเท่านั้น การพิจารณาเนื้อหาว่าควรค่าแก่การอ่านหรือไม่จึงควรดูจากเนื้อหาทั้งหมด มิใช่ดูจากตอนใดตอนหนึ่งเท่านั้น และควรพิจารณาว่าหนังสือดังกล่าวมีจุดมุ่งหมายอะไร และมีอิทธิพลต่อผู้อ่านบ้างหรือไม่ในลักษณะใดบ้าง

I.A. Richards ศาสตราจารย์แห่งมหาวิทยาลัยเคมบริดจ์ ได้กล่าวว่า หนังสือที่มีเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเพศให้ความรู้สึกนึกคิดแก่ผู้อ่านได้ 2 ประการ

1. ความรู้สึกนึกคิดโดยทั่วไปในเรื่อง

ลักษณะเช่นนี้กล่าวถึงเนื้อเรื่องและการเขียน การเสนอเนื้อเรื่องและบทสนทนาของตัวละคร ซึ่งสอดคล้องกันเฉพาะเหตุการณ์ในเนื้อเรื่องนั้นๆ

2. ความรู้สึกนึกคิดและทัศนคติของผู้เขียน

ลักษณะเช่นนี้เป็นการแทรกทัศนคติของผู้เขียนที่มีต่อเหตุการณ์และตัวละครแทรกคติธรรมในเนื้อเรื่อง อาจเป็นทัศนคติหรือการวิจารณ์เนื้อเรื่องที่ผู้แต่งและผู้อ่านอาจทราบโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ได้ ผู้อ่านอาจมีอารมณ์คล้อยตามเนื้อเรื่อง

ยกตัวอย่างหนังสือเกี่ยวกับเรื่องเพศของวัยรุ่นชาวอเมริกัน เช่น หนังสือเรื่อง *The Catcher in the Rye* เป็นตัวอย่างหนึ่งที่เสนอเนื้อเรื่องเกี่ยวกับเรื่องเพศและปัญหาของวัยรุ่น ในหนังสือเรื่องนี้กล่าวถึงเด็กหนุ่มคนหนึ่งชื่อ โฮลเดน อายุประมาณ 16-19 ปี เป็นเด็กที่มีปัญหาครอบครัวแตกแยก ในชีวิตมีแต่ความสับสน ขาดความรัก ความอบอุ่น และความดูแลเอาใจใส่จากพ่อแม่ วันหนึ่ง โฮลเดนหนีเรียนและเร่ร่อนโดยไม่มีจุดหมายปลายทางอยู่ในนครนิวยอร์กเป็นเวลา 2 วันก่อนที่เขาจะเข้าไปอยู่ในโรงแรมแห่งหนึ่ง ณ โรงแรมแห่งนี้ โฮลเดนได้มาอาศัยอยู่กับโสเภณีคนหนึ่ง ตลอดเวลาโฮลเดนได้แต่คิดถึงความสัมพันธ์ที่เขามีกับโสเภณีคนนี้ และเกรงว่าหากผู้ปกครองหรือผู้ใหญ่คนอื่นๆ รู้เรื่องเขาจะตำหนิเขาได้ เนื่องจากเขายังเด็กเกินไปและไม่สามารถรับผิดชอบตนเองได้ จากหนังสือเรื่องนี้ ผู้อ่านหลายคนมีความเห็นว่าอาจจะเป็นอย่างที่วัยรุ่นอาจจะเอาเป็นเยี่ยงอย่างได้ ขณะเดียวกันมีผู้อ่านกลุ่มหนึ่งมีความเห็นใจต่อโฮลเดนที่ต้องมาเผชิญชีวิตในสภาพแวดล้อมเช่นนั้น ซึ่งผู้ที่อยู่ในวัยเช่นโฮลเดนนี้ควรจะได้รับรู้แต่สิ่งที่มีสาระมีประโยชน์ เห็นโลกที่สะอาดและสวยงาม ผู้เขียนหนังสือเล่มนี้ไม่ได้มี

จุดหมายเพื่อให้ผู้อ่านเกิดความหวาดกลัวเกี่ยวกับการแสดงออกซึ่งทางเพศที่เด็กหนุ่มคนหนึ่ง
เผชิญอยู่ หรือเร่งเร้าให้วัยรุ่นคนอื่นๆ เกิดความรือร้ออยากเห็น แต่เพื่อชี้ให้เห็นว่าในมุมหนึ่งของ
ชีวิตวัยรุ่นในสังคมที่มีปัญหาเช่นนี้เกิดขึ้นได้ดังกรณีของโฮลเดน และเพื่อให้ผู้ใหญ่หาทางแก้ไข
ต่อปัญหาดังกล่าวที่อาจจะมีในสังคมได้

ปัจจุบัน หนังสือเรื่องเกี่ยวกับทางเพศ ปัญหาทางเพศของวัยรุ่นมีมากขึ้น แม้จะไม่
มีการยอมรับกันอย่างแน่ชัดว่าวัยรุ่นควรจะอ่านหนังสือเช่นนี้หรือไม่ จนกว่าจะได้หนังสือเล่ม
นั้นเป็นที่ต้องการและอยู่ในความสนใจของวัยรุ่น โดยทั่วไปเรายอมรับว่าหากเมื่อไรก็ตามที่เรา
ต้องการเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่องใดๆ ในโลกนี้ เราจะต้องระมัดระวังตนเองอยู่เสมอจนกว่าจะได้
เรียนรู้เรื่องเหตุและผลของสิ่งนั้นๆ แล้ว ผู้ใหญ่บางคนอาจจะตกใจเมื่อเห็นหนังสือที่วัยรุ่นอ่าน
เนื่องจากตนไม่เคยได้อ่านหนังสือเช่นนั้นเมื่อครั้งตนเป็นวัยรุ่นซึ่งผู้ใหญ่ไม่ควรแสดงความ
รู้สึกใดๆ ออกมาจนกว่าจะได้เห็นพฤติกรรมของวัยรุ่นในโอกาสต่อมา หากไม่มีปฏิกิริยาหรือ
พฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลง แสดงว่าการอ่านหนังสือเช่นนั้นของวัยรุ่นเป็นไปตามความอยากรู้
อยากเห็นตามการเจริญวัยของวัยรุ่นเท่านั้น ซึ่งถือว่าเป็นเรื่องปกติวิสัย

ในบางมุมมอง ผู้ใหญ่บางท่านมีความเห็นว่าศิลปะเป็นสิ่งที่จะช่วยให้มนุษย์มีความคิด
และจิตใจที่ดีงาม มีความสดชื่นและเบิกบาน ดังนั้น วรรณกรรมสำหรับวัยรุ่นจึงควรเสนอเนื้อ
เรื่องที่มีความสุนทรีย์ให้ความคิดและคติชีวิตที่ดีงามเท่านั้น

นักเขียนและนักปรัชญาของประเทศตะวันตกได้กล่าวถึงเรื่องเกี่ยวกับมนุษย์และสังคม
มานานแล้วว่า โดยทั่วไปมนุษย์เรามีทั้งความดีและความไม่ดี และมนุษย์ไม่สามารถหยุดยั้ง
ความคิดและการสร้างสรรค์ได้ ดังนั้น จึงเป็นหลักธรรมชาติว่าวัยรุ่นในสังคมนั้นจะต้องเผชิญ
กับเหตุการณ์และความสับสนต่างๆ พร้อมๆ กับการเจริญวัยของเขา ความรู้สึกนึกคิด อารมณ์
และสติปัญญาจึงเปลี่ยนแปลงไปตามการพัฒนาการเจริญวัย การได้รับการแนะนำและการ
ช่วยเหลือการอ่านจากผู้ใหญ่ช่วยให้วัยรุ่นมีรสนิยมนในการอ่านที่ดีขึ้น และมีทัศนคติที่ดีต่อการ
สร้างสรรค์งานวรรณกรรมของมนุษยชาติ

กิจกรรมการเรียนรู้ที่ 4

1. วัยรุ่นสนใจอ่านหนังสือเรื่องเกี่ยวกับเพศมากที่สุดประเภทหนึ่ง เพราะเหตุใด
2. หนังสือเกี่ยวกับเรื่องเพศมีคุณค่าหรือมีพิษภัยต่อการอ่านแก่วัยรุ่น
3. บอกลักษณะหนังสือเกี่ยวกับเรื่องเพศที่มีคุณค่าแก่การอ่านต่อวัยรุ่น

สรุป

1. พัฒนาการความสนใจการอ่านของวัยรุ่นมีความสัมพันธ์กับพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ และสติปัญญา ตลอดจนการสร้างอุปนิสัยการอ่านเริ่มตั้งแต่ในวัยเด็กและสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัววัยรุ่น ได้แก่ ภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
2. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อการพัฒนาอุปนิสัยการอ่านของวัยรุ่น ประกอบด้วยเพศ อายุ สติปัญญา สิ่งแวดล้อม และความเหมาะสมของหนังสือ
3. ความสนใจการอ่านของวัยรุ่นแต่ละระยะของวัยมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับการพัฒนาการทางร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สติปัญญา และสังคม
4. วัยรุ่นระยะแรกสนใจอ่านหนังสือเพื่อการสนองตอบต่ออารมณ์ เพื่อความเพลิดเพลินจรรโลงใจมากกว่าการอ่านเพื่อความรู้ จนเข้าสู่การเป็นวัยรุ่นระยะกลางและระยะปลายแล้วความสนใจการอ่านจึงเปลี่ยนไป คือ อ่านเพื่อข่าวสารความรู้ เพื่อการศึกษาค้นคว้า นอกเหนือจากการอ่านเพื่อความเพลิดเพลินจรรโลงใจ
5. รสนิยมการอ่านของวัยรุ่นขึ้นอยู่กับพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษา ภูมิหลังทางการศึกษา ภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม และอารมณ์ของวัยรุ่น วัยรุ่นหนุ่มและวัยรุ่นสาวมีรสนิยมการอ่านแตกต่างกัน โดยทั่วไปวัยรุ่นหนุ่มนิยมอ่านหนังสือหลายประเภท ขณะที่วัยรุ่นสาวนิยมอ่านหนังสือประเภทใดประเภทหนึ่ง
6. ประเภทของหนังสือที่วัยรุ่นทั่วไปสนใจอ่าน ได้แก่ หนังสือเกี่ยวกับสัตว์ เรื่องตลก ขบขัน การผจญภัย เรื่องลึกลับ นวนิยายวิทยาศาสตร์ เรื่องอภินิหาร เรื่องรักๆ ใคร่ๆ รักสะเทือนอารมณ์ เรื่องเกี่ยวกับเพศ การกีฬา หนังสือที่เกี่ยวข้องกับความสนใจและความถนัดพิเศษของวัยรุ่นแต่ละคน เช่น ศิลปะ ดนตรี เครื่องยนต์กลไก เย็บปักถักร้อย เป็นต้น
7. วัยรุ่นสนใจอ่านหนังสือปกอ่อนมากกว่าหนังสือปกแข็ง นอกจากนี้สนใจอ่านหนังสือพิมพ์และนิตยสารที่ให้ความรู้ทั่วไป ความเพลิดเพลินและความจรรโลงใจ

การประเมินผลท้ายบท

1. การพัฒนาการอ่านของวัยรุ่นได้รับอิทธิพลจากอะไร
2. ท่านคิดว่าโทรทัศน์และภาพยนตร์มีอิทธิพลต่อความสนใจในการอ่านของวัยรุ่นหรือไม่ เพราะเหตุใด
3. วัยรุ่นแต่ละวัยสนใจอ่านหนังสือประเภทใดบ้าง จงอธิบาย
4. วัยรุ่นชายและวัยรุ่นหญิงมีความสนใจอ่านหนังสือที่เหมือนกันหรือต่างกันในเรื่องใด